

Nr 48.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående driftkostnader under år 1914 för egnahemslånefonden; given Stockholms slott den 14 januari 1913.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen

att för beredande under år 1914 av bidrag till egnahemslåneförmedlare för täckande av för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för varje låneförmedlare en halv procent av den ej till betalning förfallna kapitalskuld, vari låneförmedlaren på grund av från egnahemslånefonden utbekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom driftkostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp av 170,000 kronor att utgå direkt av fondens avkastning.

Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*Alfred Petersson.*

Utårag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 januari 1913.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde vidare.

Då egnahemslånefonden år 1904 inrättades, medgav Riksdagen, att Kungl. Maj:t finge av fondens medel årligen anvisa såsom bidrag till hushållningssällskapen för täckande av för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster ett belopp, motsvarande för varje hushållningssällskap en halv procent av den ej till betalning förfallna kapitalskuld, vari sällskapet på grund av från fonden utbekomna statslån vid årets början häftat till staten. Dylika förvaltningsbidrag beviljades därefter för åren 1906, 1907 och 1908.

Då vid 1908 års Riksdag vissa förändringar blevo vidtagna i de för egnahemslånerörelsen gällande bestämmelser, medgavs även låneförmedlande aktiebolag och föreningar rätt att komma i åtnjutande av samma förvaltningsbidrag.

Förvaltningsbidragen utgingo även under år 1909 i enlighet med av Riksdagen lämnat medgivande från egnahemslånefondens kapitaltillgång.

Då emellertid en dylik anordning syntes mindre lämplig, beviljade 1909 års Riksdag på framställning av Kungl. Maj:t till bestridande av ifrågavarande förvaltningsbidrag på extra stat för år 1910 ett förslagsanslag av 75,000 kronor samt 1910 års Riksdag, likaledes på framställning av Kungl. Maj:t, på extra stat för år 1911 ett förslagsanslag av 95,000 kronor. Vid beräkning av anslagens storlek utgick man från, att låneförmedlarnas icke förfallna kapitalsskuld vid 1910 och 1911 års början komme att uppgå till respektive omkring 15,000,000 och 19,500,000 kronor.

Då medel för ifrågavarande förvaltningsbidrag även för år 1912 syntes böra finnas tillgängliga och då dessa medel enligt de av Kungl. Maj:t genom beslut den 30 december 1910 godkända grunder för förändrad uppställning av riksstaten borde uppföras såsom driftkostnad för egnahemslånerörelsen samt avräknas å egnahemslånefondens bruttoavkastning, begärde Kungl. Maj:t genom nådig proposition hos 1911 års Riksdag, att för ändamålet förslagsvis måtte uppföras ett belopp av 110,000 kronor, eller det belopp, vartill omförmälda förvaltningsbidrag beräknats under år 1912 komma att uppgå, att utgå direkt av fondens avkastning. Detta bifölls av Riksdagen.

Till 1912 års Riksdag avlät Kungl. Maj:t proposition om uppförande för ifrågavarande ändamål av ett belopp av 135,000 kronor såsom driftkostnader för egnahemslånefonden under år 1913, att utgå direkt av fondens avkastning. Detta belopp var beräknat med utgångspunkt från att låneförmedlarnas icke förfallna kapitalsskuld vid 1913 års början komme att uppgå till i runt tal 27,000,000 kronor. Riksdagen biföll denna framställning.

Medel till beredande av dylika förvaltningsbidrag synas böra finnas tillgängliga även för år 1914, och har jag ingen anledning att nu ifrågasätta någon ändring i de grunder, efter vilka dessa bidrag hittills beräknats. Om till ovannämnda kapitalsskuld vid 1913 års början lägges det för innevarande år av Kungl. Maj:t till lån disponerade beloppet, vinnes en summa av 34,500,000 kronor. Då det emellertid alltid kan förut sättas, att vissa låneförmedlare icke fullständigt använda de dem tilldelade beloppen samt kapitalsskulden minskas genom amorteringar, synes det vara fullt tillräckligt att för år 1914 till förvaltningsbidrag beräkna ett belopp av 170,000 kronor. I detta sammanhang ber jag få erinra, att fondens avkastning för år 1914, efter avräknande av berörda driftkostnadsbelopp, 170,000 kronor, beräknats till 1,280,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen

att för beredande under år 1914 av bidrag till egnahemslåneförmedlare för täckande av för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för varje låneförmedlare en halv procent av den ej till betalning förfallna kapitalskuld, vari låneförmedlaren på grund av från egnahemslånefonden utbekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom driftkostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp av 170,000 kronor att utgå direkt av fondens avkastning.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen avlätas.

Ur protokollet:
Hjalmar Almgren.